

กระดานขาว

งานวิจัย ใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

รายสัปดาห์ที่ 4 ประจำเดือนกรกฎาคม 2562

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ต้นลำโพง

Family SOLANACEAE

ต้นลำโพงที่พบในบ้านเรามี 2 ชนิด คือลำโพงขาว และลำโพงกาสลัก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

1. ลำโพงขาว มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Datura metel* L. var. *metel* เป็นพืชขนาดเล็กอายุหลายปี ต้นสูง 1-2 เมตร กิ่งและใบสีเขียว ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน รูปไข่ กว้าง 8-15 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ขอบใบหยักเป็นซี่ฟันหยาบๆ ฐานใบเฉียง ดอกออกเดี่ยวๆ ที่ซอกใบ กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ สีเขียว ติดกันเป็นหลอด ยาวราวกึ่งหนึ่งของความยาวดอก กลีบดอกมี 5 กลีบ เชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายบานออกเป็นรูปแตร เกสรตัวผู้มี 5 อัน ก้านเกสรติดอยู่ที่ด้านในของหลอดกลีบดอก รังไข่เป็นชนิดอยู่สูง ผลรูปกลมรี ผิวมีหนาม เมื่อแก่จะแห้งแตกได้ ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก ลำโพงกาสลัก

2. ลำโพงกาสลัก มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Datura metel* L. var. *fastuosa* (Bernh.) Danert ชนิดนี้มีกิ่งก้านและใบสีม่วงปนเขียวถึงสีม่วงเข้ม กลีบดอกซ้อน 1 ชั้น (หรือ 4 ชั้น) สีม่วงเข้มหรือสีม่วงอมขาว

ลำโพงทั้งสองชนิดนี้ถ้าปลูกอยู่ใกล้ๆ กันจะผสมพันธุ์กันได้พันธุ์ลูกผสมที่มีกลีบดอกลาหรือซ้อนสีม่วงเข้มถึงสีม่วงอ่อน หรือสีขาว

ตำราสรรพคุณยาโบราณว่า ใบลำโพงมีรสขมเมาเบื่อ ตำพอกฝี ทำให้ฝียุบ แก้กกลากเกลื้อน แก้พิษแมลงสัตว์กัดต่อย ประุงเป็นยาแก้ไข้พิษ ใช้กาฬ แก้ปวดบวม อักเสบ นอกจากนั้นยังว่า รากลำโพง ใช้แก้พิษทั้งปวง ฝนทาดับพิษร้อน แก้ฝีต่างๆ แก้ปวดบวมอักเสบ รากสุ่มเป็นถ่านใช้ เป็นยาเย็น ใช้ประุงเป็นยาแก้ไข้ แก้พิษไข้เชื่องซึม แก้ไข้กาฬที่ทำให้กระสับกระส่าย ดอก หั่นตากแห้ง มวนกับยาสูบ สูบแก้หอบหืด เมล็ด ใช้บดทาแก้กลาก เกลื้อน หิด เหา

รากลำโพงทั้ง ๒ ชนิด ในตำราสรรพคุณยาโบราณว่ามีรสเมาเบื่อ หวานเล็กน้อย มีสรรพคุณ แก้พิษทั้งปวง ใช้ฝนทาดับพิษร้อน แก้ฝีต่างๆ แก้ปวดบวมอักเสบ นอกจากนั้นยังเอารากมาสุ่ม ให้เป็นถ่านกินเป็นยาเย็น ใช้ประุงเป็นยาแก้ไข้ แก้พิษไข้เชื่องซึม แก้ไข้กาฬที่ทำให้กระสับกระส่าย

